

BETSARA MARYSE, TIM SAMBAVA

TIM hatramin'ny taona 2002, hatramin'izao ary ho TIM hatrany

Tafaresaka tamina mpikambana amin'ny antoko Tiako i Madagasikara (TIM) iray avy any amin'ny faritra ny gazety dia ny mpikambana iray avy amin'ny TIM Sambava, faritra Sava BETSARA Maryse, 37 taona.

Mpikambana anatin'ny antoko TIM Sambava, Région SAVA izy nanomboka tamin'ny taona 2002 hatramin'izao ary nianilaza izy fa tsy hiala fa ho TIM hatrany.

- Inona no antony nidiranao TIM?

- Ny antony nidirako amin'ny antoko ity dia satria tiako ny foto-kevitra hijoraoan'ny Antoko sy ny filoha mpanorina azy Marc Ravalomanana.

- Inona aminao no atao hoe olom-pirenena?

- Olom-pirenena zegny, Olona iray mizaka zo feno amin'ny Firenena misy azy.

- Ary ny "fitiavan-tanindrazana" aminao?

- Zany fitiavan-tanindrazana zany raha amiko manokana dia tsy tia tena ary tsy mangoron-karena, fa manao izay fomba rehetra hahasoa ny Tanindrazana.

- Inona no atao hoe" politika"?

- Politika dia fomba iray hitantanana ny tanàna sy ny Firenena mba hampandroso azy.

- Inona no neverinao fa tsy mampahomby ny fampandrosoana ny firenena?

- Ny tsy mampahomby ny politika eto Madagasikara dia be fitiavan-tena ireo mpanao politika ireo, ka lasa mivarina amin'ny resaka kolikoly.

- Inona ary no tianao hambara amin'ireo olona tsy miraharaha politika loatra?

- Ny tiako koragniny amin'ireo tanora namako dia mba hifoha amin'izay, fa fotoana tokony hifohazana izao satria ilaina ny fanaovana politika. Sady tokony hiara-handinika fomba hampandrosoana ity firenena hiaraha-manana ity.

- Inona no irinao ho an'ity firenentsika ity?

- Mba hiala amin'ny kolikoly mba hisian'ny fampandrosoana.

- Inona no andraikitra tianao ho raisina amin'ny fampandrosoana ny firenena?

- Ho solombavambahoaka hanara-maso ny fampandrosoana tokony hipetraka aty amin'ny faritra misy anay.

- Inona no paik'ady tokony hisy ho fampandrosoana an'i Madagasikara aminao?

- Ny raha tokony hisy eto mba hampandrosoana firenena dia famoronana asa ho an'ny tanora. Fampidiana ireo investisseurs vahiny mba hampiasa ny volany eto Madagascar.

Nangonin'i Stefa

Kaominina Antananarivo renivohitra

Gejain'ny ben'ny tanàna Vazahabe ny fiainan'ny mponina

Fifano hizan-javatra tamin'ny fanjanahantany ve ny zava-mitranga eo amin'ny tanànan'Antananarivo renivohitra amin'izao fotoana izao? Ny zava-misy, miha-hiharan'ny geja amin'ny endriny samihafa ny fiainan'ny mponina. Ny zavatra re taorian'ny fivoran'ireo Mpanolotsaina Monisipaly niaraka tamin'ny ekipa mpiara-miàsa amin'ny Ben'ny tanàna tao anatin'ny telo andro tamin'ny herinandro lasa iny no nisintonan-kevitra. Nambara tamin'izany, fa misy zavatra tokony hampakarana ny vola fandoa amin'izany tsy nahetsika, fa ny tsy tokony indray, indrindra amin'izao krizi ari-pahasalamana sy ari-tsosialy izao, no nam-pakarina ary nidangana. Ohatra amin'izany izay nambara ny trano villa

izay telo alina ny hofany ary tsy nahetsika; fa ny hetra na ny sazy amin'ny fiara, ny fikitihana zavatra hamboarina amin'ny trano fonenan'ny mponina nakanina, sns... Ho tantara fotsiny koa sisa ny kianjan'ny demokrasia eo Ambohijatovo, havadika se-hatra hafa izy io, ary nin-dramana volabe amina miliara ariary amin'ny Banky iraisam-pirenena. Izany hoe nuditra trosabe ny kaomina Antananarivo renivohitra (CUA), ary mazava loatra, fa ny mponina ihany no tsy maintsy hibaby izany amin'ny fandoavana azy handritry ny taona maro. Tsy maintsy hiakatra ireo hetra takiana amin'ny mponina amin'ny fandoavana io trova be io. Ankoatra ireo, mbola eo ihany koa, ny fandravana isan-karazany ataon'ny Ben'ny tanàna sy ny eki-

pany ary mpanolotsaina vitsivitsy amin'ireo toe-ram-pivarotana maro eto an-drenivohitra ary natao izay hampahantra ireo mpivarotra ao anatin'izany. Mazava loatra, re-hefa mihena ny fidimbola ary mikorontana ny fihariana sy ny fivelomana tsy maintsy mizotra mankany amin'ny lalan'ireo sahirana sy mahantara efa marobe tsy tambo isaina eto amin'ny tanànan'Antananarivo izy ireny. Ary fahitana ny raharaha dia toa iniana atao mihitsy ny hivarinan'ny olom-pirenena, ny tokantrano sy fianakaviana ho any amin'izany lalan'izany. Ary maro no efa noterena hiditra sy haina amin'izany amin'izao fotoana izao, ankoatra ireo mpivarotra ireo. Anisan'izany, ireo mponina aman-jatony maro ao amin'ny orinasa "Triple A" sy Magro, izay nakan-tona andro vitsy lasa izay. Marefo ny fiainan'ny mponina eto Antananarivo renivohitra, raha tsy hilaza afa-tsy izay ihany aloha. Ambany ny fari-piainan'ny maro amin'ny ankabopeny, latsaky ny roa dolara. Hany ka raha vantany vao misy fikorontanana ny fihariany sy fivelomana, toy ny mitranga ankehitriny, dia mikorosy mankany amin'ny fahantrana lalina. Tsy ao anatin'ny fandaharan'asan'ny Ben'ny tanàna mihitsy anefa ary tsy ho vitany velively ny ham-piakatra ny fari-piainan'izy ireo sy ny mponina amin'ny ankabopeny. Ny fapanotehara sy fanagejana ny fiainan'ny mponina anefa ity no mahamaika toy ny misy zavatra tiana hahatongavana eo amin'ny lafiny politika.

Sôh'son

Antenimierandoholona

Nahitana fahombiazana ny fiaraha-miasa tamin'i Rosia

Alohan'ny handaozany an'i Madagasikara, ka hahavoatendry azy hisahana andraikitra hafa dia tonga natantanteraka fitsidihana fanaovam-beloma ny Filohan'ny Antenimierandoholona Rakotovao Rivo, tao amin'ny Lapa maitso Anosikely, Andriamatoa Stanislav Anvarovich Akhmedov, Ambasadaoron'ny Federasional'i Rosia mipetraka sy monina eto Madagasikara, ny zoma teo. Nanotrona ny Filohan'ny Antenimierandoholona, Rakotovao Rivo tamin'izany ny loholon'i Madagasikara isany Rajaonarivelô Pierrot, Filohan'ny Vaomiera iraisam-pirenena, Ratongavelonahary Modeste, Filohan'ny Vaomieran'ny atitany, ny fanajariana tany sy ny fanapariaham-pahefana. Naneho ny fisaorany ny Antenimierandoholona Andriamatoa Stanislav Anvarovich Akhmedov, tamin'ny fiaraha-miasa tamin'ity Andrimpanjakana ity nandritra ny fito taona niasany teto Madagasikara ary nambarany ihany koa fa tena nahafa-po tokoa ny fiaraha-miasa tamin'ny Firenena Malagasy iray manontolo. Nohararaotiny ity fiahoanana ity nitanisany ireo zava-bitän'ny firenena Rosianina teto Madagasikara nandritra ny fotoam-piansy, notsongainy tamin'izany ireo fampiofanana maro

samihafa nomena ireo mponina ambony nifanakalozana traikera, ireo fanaovan-tsoniam-pifanarahana fiaraha-miasa isan-karazany, ireo fanampiana izay nomena ireo sekoly tany amin'ny faritra Atsimo, ireo tetikasa goavana izay natao tany Atsimo ihany koa, ireo fanampiana amin'ny ady atao amin'ny valan'retina, ny farnamboarana hopitaly manerana ny faritany sns... Mampanantenay izy fa aorian'izao valanaretina izao dia mbola hitohy hatrany ny fiaraha-miasan'ny firenena roa tonta.

Ny Filohan'ny Antenimierandoholona Rakotovao Rivo kosa dia nilaza fa ny firenena Rosianina dia anisan'ny firenena isokafan'ny firenena Malagasy eo amin'ny lafiny fiaraha-miasa ary ny fampandrosoana an'i Madagasikara hoy izy dia tsy maintsy mila ny fiaraha-miasa amin'ny firenena avy any ivelany hatrany. Nolazainy ihany koa, fa nahitana fahombiazana tokoa ny fiaraha-miasa tamin'ny Firenena Rosiana indrindra teto anivon'ny Antenimierandoholona. Nisaotra ity Ambasadaoro ity ny tenany ary nirary soa azy amin'izay asa manaraka hanendren'ny Fireneny azy.

Isambilo

Ny Valosoa sy fakafaka

Fitondrana Rajoelina

Mamilivily ny saim-bahoaka tsy hifantoka amin'ny olany

Toe-javatra maro eo amin'ny sehatra samihafa no mitranga eto amin'ny firenena amin'izao fotoana izao. Misongadina amin'izany ny lafiny politika sy ny sosialy. Iry lafiny voalohany dia miompana eo amin'ny fikatohan'ny antenimiera roa ao anaty fivorianana momba ny lalàna amin'ny fididianana sy ny fitsapan-kevi-bahoaka ary ny momba ny harena an-kibon'ny tany. Ny fahitana azy dia toa ihazakahana ny amin'izany noho ny resaka kajikajy politika, izay efa fanaon'ity fitondrana Rajoelina ity hatramin'ny naha teo amin'ny fitondrana azy izay. Toy ny nataony tany amin'ny fotoanan'ny tetezamita tamin'ny taona 2010 nikonomonkana ny lalampanorenana ny zava-misy. Niara-hahita sy niaina ary nibaby ny vokatr'izany, izay tsy nitondra soa ho an'ny firenena sy ny vahoaka. Ny fihetsik'ireo solombavambahoaka ao amin'ny vondron'antoko miaradia amin'ny fitondrana ankehitriny, miatrika izao fivoriana tsy ara-potoana izao, dia mampanahy be ihany.

Ny lafiny sosialy, dia iaraha-mahita ny zava-misy, fa toy ny vay an-kandrina ka sady maharary no maha-menatra. Ny fahitana ny raharaha koa eto, dia toa ezahina izay hanaronana sy hampangina ny olana manjo ireo tokantrano voadingana tsy hisitraka ny fanampiana, ny fizarazarana sy ny fakàna samy ho azy ny mpiara-monina, mbamin'ny fisaraham-bazana eo aminy. Hatreto, tsy mbola mivaha ny olambahoaka eny anivon'ny fokontany eo amin'ny fiainana ara-tsosialy na eo aza ny fihetsiketsehana be ataon'ny fitondrana etsy sy eroa. Fihetsika hanakonan'olana ihany ireny rehetra ireny, fa ny zava-misy tena tsy mbola milamina dia ny fahasahiranam-bahoaka. Tsy ny tokantrano sahariana rehetra no voatsinjo tamin'ny fanampiana "vatsy sosialim-bahoaka", fa ny "tsinjo fameno", sy ny sisa efa nanavakahana fianakaviana Malagasy maro isam-pokontany. Any amin'ireo kaomina manodidina ny renivohitra dia aretim-po sisa no tsy tonga ho an'ireo tsy nisitraka ny fanampiana kanefa tena sahirana sy marefo ary tena miharitra ny mafy tokoa ireo. Ireo ilay sokajin'olona tsy nivakian'ny fitondrana loha ary tsy olana ho azy izay manjo azy ireo. Fitondrana mpanao zanak'lkalahafa. Ankoatra ireo, mitaraina koa ny any amin'ny faritra fa tsy mba nahazo izany tosika sosialim-bahoaka izany koa izy ireo, nefo samy sahirana izao ihany hoy ny fitarainana noho ny fihibohana amin'ny hamehana ara-pasalamana ity.

Toy ny iniana avily ny fijerin'ny vahoaka tsy hifantoka amin'ireo olana iainany isan'andro, sy hanariana dia azy tsy hibanjina ny kajy politika tiana ketrehina hahatongavana eto amin'ity firenena ity. Zotra politika anefa io, izay mazava loatra, fa tsy mitondra mankany amin'izay hanarina ny fiainam-bahoaka marina sy hamerina tanteraka ny firenena amin'ny hasiny maha Malagasy azy.

Sôh'son

Ny fanaovam-beloma ny filohan'ny Antenimierandoholona, nataon'ny Masivo'hon'i Rosia teto amintsika.